

Antwoord

van Gedeputeerde Staten
op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD), B. Canton (PvdD), R. Hillebrand (PvdA),
A. van Hunnik (GroenLinks), J.W.A. Struijlaard (50PLUS)
(d.d. 19 juni 2017)

Nummer
3308

Onderwerp
Ecohotel Ouddorp en Brouwerseiland

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De gang van zaken rond de aanleg van Punt West, een 'Eco Hotel' aan het Grevelingenmeer nabij de Brouwersdam is recent boven water gekomen door onderzoek van de NRC. 11 juni jongstleden publiceerde de NRC het artikel "Ibiza' in Ouddorp toont zwak bestuur".¹ Dit is gebaseerd op een rapport van adviesbureau AT Osborne dat middels een beroep op de WOB openbaar is geworden.

Het rapport geeft een drietal kritieken rondom de aanleg van Punt West. Ten eerste het handelen van het recreatieschap dat "sterk is meebewogen" met de projectontwikkelaar. Ten tweede zou het recreatieschap Zuid-Hollandse Delta, waar een lid van GS Zuid-Holland (tot 2018) zitting in heeft, meerdere malen "niet objectieve" informatie hebben verstrekt. Ten derde zou na afronding van het proces – nog – niet zijn "vastgesteld in welke mate aan de oorspronkelijke uitgangspunten met betrekking tot duurzaamheid wordt voldaan".

Vergelijkbare, maar veel grootschaligere, plannen nabij de Brouwersdam zijn nu in een ver gevorderd stadium. Er is een exploitatieovereenkomst tussen de gemeente Schouwen-Duiveland en Brouwerseiland BV. Overige partners zijn onderdeel van de projectgroep waar ook Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta deel van uit maakt.

Ten eerste is er harde kritiek geuit in het voornoemde rapport op de gang van zaken bij recente vergelijkbare projecten nabij Brouwersdam. Daarnaast leidt het project tot grote politieke verdeeldheid – een PvdA-motie in de Tweede Kamer om te stoppen met het project werd met slechts 6 stemmen verschil verworpen. Verder zijn er meerdere petitie's en protestacties door bewoners en gebruikers van Brouwersdam en omgeving geweest.

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/06/11/ibiza-in-ouddorp-toont-zwak-bestuur-11035581-a1562547>

1. *Bent u op de hoogte van het bericht "Ibiza' in Ouddorp toont zwak bestuur"?*

Antwoord

Ja.

2. *Bent u het eens met de conclusie op basis van het rapport van adviesbureau AT Osborne dat; "lokale overheden en het inmiddels opgeheven Natuur- en Recreatieschap de Grevelingen zich vertilden aan het Ecohotel in Ouddorp."(citaat NRC)?*

Zo ja, wat wilt en kunt u doen om vergelijkbare "zwakheden in bestuur" in de toekomst te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Het Dagelijks Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap De Grevelingen (inmiddels gefuseerd tot het recreatieschap Zuidwestelijke Delta) heeft in 2015 AT-Osborne opdracht gegeven een feitenonderzoek te laten plaatsvinden naar de ontwikkeling en realisatie van het Ecohotel. Doel van het onderzoek was het feitelijk vaststellen van de wijze waarop invulling is gegeven aan de ontwikkeling en de realisatie van het Ecohotel, de afspraken die gemaakt zijn tussen de verschillende partijen, de inhoud en totstandkoming van de overeenkomsten, de informatievoorziening aan de verschillende bestuurlijke gremia en de financiële consequenties in het meerjarig perspectief van het schap. Dit met het oogmerk te leren van gedane zaken en maatregelen te nemen om de toekomstige projectbeheersing te verbeteren. Het onderzoek (dat onder verantwoordelijkheid van het schap plaatsvond) is begeleid door een begeleidingscommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de audit-afdelingen van de provincies Zuid-Holland en Zeeland en van de G.Z-H, als uitvoerende dienst van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta. De begeleidingscommissie heeft het onderzoek getoetst op aanpak en kwaliteit, heeft het rapport besproken en de observaties, conclusies en aanbevelingen zijn besproken en aangescherpt.

Het Natuur- en recreatieschap heeft de aanbevelingen van AT-Osborne ter harte genomen en maatregelen doorgevoerd ten aanzien van de professionalisering van het projectmanagement en de informatievoorziening bij G.Z-H, met personele en organisatorische wijzigingen, zoals d.m.v. scholing en standaardisering van formats voor projectplannen en voortgangsrapportages. Met de betrokken partijen heeft het schap vervolgens ook voor een meer eenvoudige juridische constructie voor Brouwerseiland gekozen.

De voorgenomen uittreding van de Provincie uit de besturen van de recreatieschappen is in lijn met de aanbevelingen van AT-Osborne. Het zorgt voor een heldere bestuurlijke taakverdeling: de financiële en bestuurlijke verantwoordelijkheid voor beheer, onderhoud, exploitatie en doorontwikkeling van recreatiegebieden zoals de Grevelingen komt hiermee volledig bij de regio, en daarmee dichterbij de gebruiker, te liggen.

Gedeputeerde Weber (plv. Van der Sande) zit namens de provincie Zuid-Holland in het algemeen bestuur van Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta.

3. *Kan worden aangegeven welke betrokkenheid GS hebben gehad vanuit dit Recreatieschap bij het Ecohotel in Ouddorp en welke afspraken er zijn gemaakt?*

Antwoord

De bestuurlijke betrokkenheid van GS in de recreatieschappen is (tot de voorgenomen uittreding van de provincie) geregeld met een zetel in het Algemeen Bestuur van het schap. Gedeputeerde Weber is sedert 1 juli 2011 voorzitter van het Natuur- en recreatieschap Grevelingen. De heer Weber is ook lid van het Algemeen Bestuur van de rechtsopvolger: het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta (met de heer Tollenaar, wethouder Goeree Overflakkee, als voorzitter). De provincie heeft geen zitting in het Dagelijks Bestuur van het schap en in het Algemeen Bestuur een stemrecht naar deelvordering.

Afspraken over de ontwikkeling van het Ecohotel zijn gemaakt in het in 2008 door het Algemeen Bestuur vastgestelde uitvoeringsprogramma "Zicht op Grevelingen". Vooral langs de Brouwersdam en bij De Punt (=locatie Ecohotel) is in dit programma ingezet op een stevige toeristisch (verblijfs-)recreatieve ontwikkeling. Dit moest niet alleen leiden tot een versterking van de Grevelingen uit toeristisch-economisch perspectief, maar ook tot inkomsten voor het schap (onder meer uit erfpacht- en exploitatieovereenkomsten) waarmee het een belangrijk deel van het beheer en onderhoud van het totale gebied zou kunnen bekostigen. De voortgang van het Programma Zicht op Grevelingen is halfjaarlijks in het Algemeen Bestuur van het schap besproken. Uitvoeringsbesluiten worden in het Dagelijks Bestuur van het schap genomen.

In de loop van de tijd nam, met name vanuit de natuur- en milieubeweging, de kritiek op de voornoemde "rode" uitgangspunten van "Zicht op Grevelingen" (ZOG) toe. Dit was aanleiding tot herijking van het plan, ook nadrukkelijk op aangeven van het Algemeen Bestuur. Uiteindelijk heeft dit geleid tot "Zicht op Grevelingen 2", vastgesteld door het AB op 7 juli 2016. In "Zicht op Grevelingen 2" is de koers van het programma in overleg met de groene partners verlegd naar een Groene Impuls voor het gebied. Wat betreft de beoordeling van nieuwe toeristisch-recreatieve initiatieven van private partijen is, in lijn met het advies van AT Osborne, in ZOG-2 als uitgangspunt opgenomen dat het schap:

- deze initiatieven bespreekt;
- in beginsel geen financiële ondersteuning biedt;
- het initiatief beoordeelt op passendheid in het beleid en financiële haalbaarheid van de business case;
- afstemt met de gebiedspartijen (waaronder de natuur- en milieupartners), waarbij uitgangspunt is dat er draagvlak is voor het initiatief.

Enkele andere projecten in de regio zijn in het recente verleden geen commercieel succes gebleken. Bijv. Punt West staat grotendeels leeg. Ook het inspiratiecentrum Grevelingen, geopend in 2015, ging najaar 2016 al dicht. Het tekort van ongeveer 175.000 euro wordt vooralsnog opgevangen door het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta.²

4. *Kunt u ons nader informeren op welke wijze Zuid-Holland bestuurlijk en financieel betrokken is bij en verbonden aan het Ecohotel in Ouddorp, het inspiratiecentrum Grevelingen en aan het project 'Brouwerseiland'?*

Antwoord

De provincie is op dit moment niet direct financieel betrokken bij de projecten. Uiteraard is er (tot op heden) wel een relatie met de begroting van het schap, waar de projecten aan bijdragen en ook een risico kunnen vormen.

Zoals voor alle schappen is ook voor dit recreatieschap in 2016 een financiële overeenkomst gesloten waarin financiële consequenties van de uittreding per 1 januari 2018 zijn geregeld. Na uittreding uit het schapsbestuur is de provincie niet meer verantwoordelijk voor eventuele projectrisico's.

5. *Is hiervoor een risicoanalyse gemaakt? Zo ja, kunnen Provinciale Staten die ontvangen? Zo nee, wat zijn de risico's?*

Antwoord

Aangezien het schap het Ecohotel en Brouwerseiland niet zelf ontwikkelt, maar alleen gronden in erfpacht uitgeeft zijn de risico's beperkt en zijn door het schap voor deze projecten geen risico-analyses of businesscases voor de projecten opgesteld. Dit is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers.

Voor het Inspiratiecentrum ligt dit anders. Dit project is wel voor rekening en risico door het Recreatieschap gerealiseerd. Voor dit project heeft het Dagelijks Bestuur destijds een second opinion op de exploitatie laten uitvoeren door een onafhankelijk bureau. Desgewenst kunnen PS deze analyse ontvangen.

Dit rapport bevestigde dat het centrum exploitabel was. Op basis hiervan heeft het Algemeen Bestuur in meerderheid definitief groen licht gegeven voor de bouw van het Inspiratiecentrum. Overigens heeft Zuid-Holland toen (als enige) tegengestemd.

6. *Kunt u inzichtelijk maken wat de ruimtelijke gevolgen en de gevolgen zijn voor de natuur en de economie van de provincie Zuid-Holland bij de aanleg van Brouwerseiland?*

Antwoord

Brouwerseiland ligt geheel in de provincie Zeeland. De planologische inpassing en de effecten op de omgeving worden in het kader van de planologische procedures beoordeeld door gemeente Schouwen-Duiveland en de provincie Zeeland.

Om Brouwerseiland mogelijk te maken is een ontwerpbestemmingsplan opgesteld. Daarnaast is een aantal andere besluiten nodig op grond van de Waterwet,

² Per 1 januari 2018 zal Z-Holland uit het Schap treden. Met de Provincie is een financieringsovereenkomst gesloten waarbij voor de periode 2017-2021 de provinciale bijdrage gelijk blijft.

Natuurbeschermingswet 1998, Ontgrondingenwet (droge en natte deel) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Voor het ontwerpbestemmingplan is een milieueffectrapport (MER) opgesteld om de gevolgen voor het milieu in beeld te brengen.

De ontwerpvergunningen, het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen hebben in 2016 ter inzage gelegen. Vanaf maandag 29 mei 2017 tot en met maandag 10 juli 2017 liggen de ontwerpbesluiten op grond van de Waterwet en de Ontgrondingenwet ten behoeve van de realisatie van Brouwerseiland inclusief de effectrapportages ter inzage:

<https://www.schouwen-duiveland.nl/inwoners/plannen-ter-inzage/kennisgeving-ontwerpbesluiten-brouwerseiland-29-mei-2017.html>

Ontwikkeling van het Brouwerseiland leidt tot verlies aan mosselpercelen, het verlies van de loswal bij de Springershaven en verlies van de mogelijkheden om te surfen op deze locatie (meerdere malen gastheer van een wereldkampioenschap).³

7. *Is Zuid-Holland bestuurlijk en financieel betrokken bij de uitvoering van compensatie maatregelen voor voornoemde groepen? Zo ja, op welke wijze?*

Antwoord

Nee, Zuid-Holland is hier niet bestuurlijk bij betrokken. De initiatiefnemer van Brouwerseiland is verantwoordelijk voor de compensatie. In het Dagelijks Bestuur van het schap worden afspraken gemaakt over de maatregelen die moeten worden getroffen om de gevolgen voor de windsurfers-, mosselkwekers en andere gebruikers te beperken. Overigens verdwijnt de surfplas zelf niet, maar heeft de aanleg van Brouwerseiland vooral gevolgen voor de bereikbaarheid van de surfgelegenheid (parkeer- en camperplaatsen, looptoegang). Hierin wil de initiatiefnemer met de aanleg van een openbaar toegankelijk zandstrand en extra parkeerplaatsen voorzien.

8. *Is de bouw van het Ecohotel in Ouddorp en/of de aanleg van het Brouwerseiland op de één of andere manier opgenomen in het Integraal Ruimtelijk Programma Goeree-Overflakkee (IGO)? Zo ja, kunt u aangeven op welke manier en welke financiële middelen hiervoor ter beschikking zijn gesteld?*

Antwoord

Nee, dit is niet het geval. Het Ecohotel wordt in het IRP Goeree-Overflakkee slechts genoemd als een van de ontwikkelingen op de Brouwersdam die bijdragen aan de ambitie om uit te groeien tot een internationale hotspot voor (water-) toerisme en recreatie.

9. *Op welke manier en wanneer worden Provinciale Staten op de hoogte gebracht van verdere ontwikkelingen van Brouwerseiland en het verdere vervolg van het Ecohotel in Ouddorp, en op een zodanige manier dat Provinciale Staten hierop haar kaderstellende en controlerende rol op een goede wijze kunnen uitvoeren?*

Antwoord

³ Zie ondermeer; "Najaarsrapportage 2016, Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta"

